

Ünnepek

Lekció: Jn. 20.1-29
Textus: Zsolt. 18.1-20

2011. ápr. 25
Gazdagrét

Három szabadítás-történet

A szomszéd szobából váratlanul kétségbeesett kiáltás és sírás hangja riaszt fel. Tapasztalt szülőként tudod, hogy ez komoly, ezért azonnal ugrasz, félrelököd az útban álló széket, és rohansz a gyerekedhez. Ahogy belépsz a szobába, látod, hogy magára rántotta a polcról a vázát, és vérző fejfel fekszik a földön, sírva. Lenyúlsz érte, felemeled, magadhoz öleled és megvizsgálod. Hála Istennek nem esett komolyabb baja, ezért néhány perc után leteszed, és ő megvigasztalódva szalad tovább; mint aki előtt tágas tér nyílt, mint akinek meg kell ismernie az egész világot. Te pedig gyönyörűséggel tekintesz rá, hiszen szereted, és tele van a szíved örömmel, hiszen meg tudad őt segíteni. – Szabadítás-történet, amit ilyen vagy más formában újra és újra átélünk. A mai reggelen háromszor tekintünk bele a szabadítás történetébe.

I. Az első: a zsoltáros története

A zsoltáros saját történetét, saját megtapasztalását adja elő, méghozzá a költészet nyelvén. Éneket zeng Istennek, aki megszabadította. Hogyan máshogy tudná ezt elmondani, mint költészetben? Hogyan tudná valaki pontosan, objektíven leírni, hogy mit élt át, hogyan tapasztalta meg Isten szabadítását? És hogyan lehetne elképzelni, hogy valaki egy ilyen helyzetben száraz előadást kíván tartani a szabadító Istenről, ahelyett hogy személyes, bensőséges és imádó éneket énekelne neki: „*Szeretlek, Uram, erősségem*”?

A zsoltáros énekének, imádságának három része van, amelyben feltárul története: először elénk adja a nyomorult helyzetét; majd leírja az Úr válaszát; végül elmondja a szabadítás tényét.

„*Körülvettek a halál kötelei, pusztító áradat rettent engem. A sír kötelei fonódtak rám, a halál csapdái meredtek rám.*” Dávid, a zsoltáros életét ellenségek fenyegették, Saul királlyal az élen életére törtek. Dávid éveken át menekült és bujdosott Júdea sivatagában, gyakorlatilag folyamatos létbizonytalanságban. Ezek a sorok feltehetőleg egy olyan helyzetet írnak le, amikor újra életveszélybe került. Mégsem pusztán az ellenségről beszél, hanem a halálról és az áradatról. A Halál és a Káosz pusztító erőit látja rátámadni mindabban, ami vele történik. Hiszen ott, ahol Saul istentelen féltékenysége és gyűlöletet hajítja, és ott, ahol Dávidra, mint Isten kiválasztottjára támadnak, a Halál és Káosz erői vesznek uralmat. Dávidot körbeöleli a halál bénító szorítása, és elsodorni látszik a minden isteni rendet és szándékot szétdobáló káosz munkálkodása (ezt az erőt az ókori Közel-Kelet kultúrái a háborgó víz, a tenger képével írták körül). Ő azonban nem marad néma: „*Nyomorúságomban az Úrhoz kiáltottam, segítségért kiáltottam Istenemhez.*” És

ezzel elkezdődött a zsoltáros megtapasztalásának második része, hiszen „*meghallgatta hangomat templomában, kiáltásom a fülébe jutott.*”

A második részben azt olvassuk, hogy az Úr hatalmas erővel és dicsőséggel indul bajba jutott gyermeke szabadítására. Fenségesnél fenségesebb képekkel írja le a zsoltáros az Úr érkezését. Azt látjuk, hogy Isten felindult haraggal jön, amint tudomására jut Dávid kiáltása. Ennek a haragnak, sietségnek pedig az az oka, hogy a Halál és a Káosz erői mindig az Úr szándékait, az életet és rendet vonják kétségbe és akarják legyőzni. Az az Úr, akinek orrából füst jön ki, akinek szájából emésztő tűz fakad, aki lehajlítja az eget és leszáll, aki kérubokon ülve repül; akit mennydörgés, égzengés, villámlás kísér, nem más, mint a hős, aki harcra készül. (Ne feledjük, a költészet világában vagyunk!) Először a Halál és Káosz erőit támadja: „*Kilötte nyilait, és szétszórta, tömérdek villámot röpített ki. Láthatóvá váltak a vizek medrei, és feltárultak a világ alapjai, dorgálásodtól, Uram, haragod szelének fúvásától.*” Az Úr tehát megtámadja a Halál és Káosz erőit, és legyőzi azokat. (A „dorgálás” nem ejnye-bejnye, hanem az ellenség erejének megroppantása, vö. Jézus, aki megdorgálja és kiűzi a gonosz lelkeket.)

Miután pedig győzelmet aratott a pusztító erők fölött, szabadítást hoz: „*Lenyúlt a magasból, és fölvelt, a nagy vizekből kihúzott engem. ... Tágas térre vitt ki engem, megmentett, mert gyönyörködik bennem.*” Az Úr, aki erősebbnek bizonyult a Halál és Káosz erőinél, egyszer csak kiment a gyermekét. Erős kézzel emeli ki az őt elnyeléssel fenyegető áradat hullámai közül, azért, hogy magához vegye. Leoldja róla a halál és a sír bénító köteleit, és tágas térre állítja, szabaddá teszi, az élet perspektíváit nyitja meg előtte. Ez a zsoltáros története, Dávid élménye és tapasztalata, és ezért énekel és vall így Isten előtt: „*szeretlek, Uram, erősségem.*”

De mit kezdhünk mi egy ilyen történettel és egy ilyen az Úrnak tett vallomással ma? Igen, előttünk áll egy ember, aki elmondja, hogy mit élt át, és ezzel nem vitatkozhatunk. Nem kérdőjelezhetjük meg, hogy tényleg szabadulást élt át, hiszen miért ne az igazat mondaná? Miért örvendezne a szabadulásban, ha nem menekült volna meg az ellenségei kezéből? A kérdés nem ez, hanem az, hogy vajon tényleg az Úr cselekedte-e a szabadulást, vagy pedig csak véletlen, amiről beszámol? Sőt, még ha az Úr is cselekedte ezt, a kérdésünk, hogy vajon mi várhatunk-e hasonlót? Lehet-e a zsoltáros tapasztalata a mi tapasztalatunk is? Hiszen van, amikor meghalljuk a rászoruló kiáltását, szaladunk, rohanunk, és megmentjük, megsegítjük azt, aki bajban van. De mennyire korlátozottak vagyunk abban, hogy mi hozzunk szabadulást, vagy nekünk hozzon valaki más szabadulást! Milyen gyakran van, hogy olyan erők vesznek körbe, amelyek erősebbek nálunk. mennyire általános a zsoltáros tapasztalata? Mennyiben várhatunk mi is hasonlót, amikor nálunk erősebb ellenségek vesznek körül? Mennyiben igazságos, hogy ő ezt „megkapta”, mi pedig esetleg nem?

Továbbá az is kérdés, hogy mit ért a zsoltáros ezzel a csodás szabadulással, ha a természet rendje és törvényei szerint egyszer csak mégis újra körülvették a Halál és Káosz erői, és örökre elnyelték őt – hiszen tudjuk, Dávid halott, megközelítőleg 3000 éve halott. Talán ennyi idő alatt még a csontjai is semmivé porladtak. Mit ér tehát minden részleges szabadulás a pusztulás erőinek karmai közül, ha végül úgymint emezek győznek? Mit ér, hogy felemelem és megvigasztalom a gyermekem, ha

végül ő is, én is elveszek? Mit érnek a szabadulás-történetek, ha végül úgyszincs szabadulás? Persze, az élet jelen oldaláról nézve jó, ha megmenekültünk, jó, ha tovább tart az életünk, jó, ha szégyent vallanak az ellenségeink – de mennyire relatívvá válik mindez odaátrol, a halál oldaláról nézve? Mit érnek a részleges szabadulások, ha végül mégis minden odavész? Igen, a zsoltáros története felkavar, és számos kérdést vet fel. Ezért nézzünk rá gondolataira másodszor is!

II. A második: Jézus Krisztus története

A második szabadulás-történet, amely ma meghirdettetik, bejelentetik közöttünk és számunkra, Jézus Krisztus szabadulása. Nézzünk rá Húsvét, azaz Jézus Krisztus történetére a zsoltáros szavai fényében!

„*Körülvettek a halál kötelei, pusztító áradat rettent engem. A sír kötelei fonódtak rám, a halál csapdái meredtek rám.*” Jézus Krisztus az árulói, az őt megtagadó tanítványok, a hamis ítéletet hozó hatalmasok, és a gyilkos indulattal megtelt tömeg közepette. Átadva a kínhalálnak, ég s föld közé kifeszítve, haldokol. Őt nemcsak körülvették a halál kötelei – hanem végül le is húzták a mélységbe. Nemcsak rámeredtek a halál csapdái, hanem el is nyelték őt. Nemcsak rettentette a kaotikus áradat, hanem beszippantotta és elnyelte. Ugyanakkor ő nem kiáltott szenvedései között segítségért az Úrhoz, aki nem is hallgatta meg: „*Én Istenem, én Istenem, miért hagytál el engemet?*” (Mt. 27.46) Nem kiáltott szabadulásért, hiszen korábban már megharcolta ezt a harcot, és tudta, hogy most nincs szabadulás. Ha el akarja végezni küldetését, magára kell venni az Atya haragját és büntetését, hogy ezzel azt levegye rólunk; nincs tehát szabadulás, amikor körülveszik a halál kötelei. Segítségért való esedezés nélkül meghal, leveszik a keresztről és eltemetik.

Nem kiáltott, de az Úr mégis érkezett. Semmi nem mondja el, hogyan; nem olvasunk égzengésről, villámokról, kérubok szárnyairól... de mégis ugyanaz történt, mint a zsoltáros tapasztalatában: az Úr megdorgálta a halált, feltárultak a világ alapjai, láthatóvá váltak a vizek medrei. Mit jelent ez? Hogy az Úr behatolt a mélységekbe, a sötétségbe, ahol a Halál az úr, feltárta a pusztulás birodalma alapjait, és legyőzte azt. Igen, lenyúlt a magasból és fölvette Jézust, a nagy vizekből kihúzta őt; tágas térre vitte ki, megmentette, mert gyönyörködik benne.

Hogy hogyan tette, nem tudjuk, de hogy megtette azt igen, hiszen Jézus történetében Húsvét reggelén megáll a tanítványok előtt, és azt mondja: „*Békesség néktek!*” Micsoda tágas tér, micsoda perspektíva, ami megnyílt előtte. Halott volt, és íme él; megvetett és megítélt volt, és íme ő az, aki az Atyára szerető tekintettel nézve elmondja: „*megmentett, mert gyönyörködik bennem.*”

Miben más ez a második szabadulás-történet, mint az első? Abban, hogy az első minden részlegességét és korlátozott voltát meghaladja. Jézus, Isten Fia valóban meghalt, az Úr egyszer és mindenkorra győzelmet aratott a halál felett, és Jézust a halál fogságából emelte fel, szabadította ki. Jézus története olyan esemény, amely egyedülálló abban, hogy semmi vissza nem fordíthatja, semmi nem teheti meg nem történetté. Ha Jézus feltámadt a halálból, akkor nincsenek a Halálnak és Káosznak olyan maradék erői, amelyek végül úgyszincs minden evilági szabadulást visszavesznek maguknak. Sőt, akkor éppen az ellenkezője az igaz: annak, aki

Jézusban van, még ha veszteségei is vannak e világban, végső értelemben teljes győzelme és szabadulása van Jézusban. De ez már a harmadik történet...

III. A harmadik: a te történeted

A harmadik történet a te történeted. A zsoltáros története elgondolkoztat, kérdéseket tesz fel, felkavar és elindít egy irányba. Jézus szabadulás-története azonban a legnagyobb és legalapvetőbb kérdéssel szembesít ma reggel: mi a te életed története?

Nézz rá Húsvét reggelén azokra, akik részesültek Jézus győzelmében, akik élete szabadulást nyert és tág térre jutott a feltámadott Jézus által. Az elmélyült gondolkodó, János, aki látja az üres sírt és hisz. Neki, aki olyan közel volt Jézushoz korábban, elég betekinteni Jézus üres sírjába, és hit fakad a szívében: az Úr legyőzte a halált, minden újjá lett! Lásd meg Máriát, az összetörtségében, fájdalomában, gyászában zokogó asszonyt, aki úgy gondolta, mindennek vége. Körülvették a halál kötelei, úgy érezte, a fájdalom és gyász pusztító áradata elsodorja. De Jézus elérkezik hozzá- nem mennydörgéssel és villámlással, hanem szelíd és szerető szóval – és felemeli őt, valamint tágas térre viszi. Mária örömhírral a szívében és a száján keresi meg a tanítványokat ez új, tágas, szabaddá lett életben... Előttünk a tanítványok, akik félnek és rettegnek, csüggedtek és csalódtak. Odalett az egyetlen reménység, és ki tudja, hogy rájuk mi vár ebben a zűrös politikai helyzetben. Bezárkóznak az ajtók mögé – körülvették őket a halál kötelei. Nem kiáltanak és nem remélnek, de egyszer csak megjelenik Jézus, lenyúl értük a magasból, és felemeli őket: „*Békesség néktek!*” A következő személy Tamás, aki szeretné hinni a többiek által hirdetett jó hírt, de nem tudja. Elveszett és kétségbeesett, hiszen másnak sikerül, csak neki nem? Másnak van reménység, de neki nincs? Csak azért, mert nem volt ott, amikor a többiek, ő kimarad a hit lehetőségéből? Micsoda gondolatok, micsoda érzések, micsoda örvény, micsoda káosz indul itt... De Jézus érte, csak érte, újra eljön, és megszabadítja Tamást. Tamás pedig tág téren találja magát, a hit, az öröm, a csodálat szabadságában: „*Én Uram és én Istenem!*” Így lesz Jézus szabadulás-története a mi szabadulás-történetünké.

Azóta is folytatódik ez a történet. Azóta is, folyamatosan, emberek ezrei, milliói, milliárdjai ismerik fel: Jézus szabadulása a halálból nekünk is szabadulást hozott. Jézus feltámadása nekünk is győzelmet hozott. Vajon mi a te életed története? Pusztán abban reménykedsz, hogy erős leszel, ha szabadítónak kell lenned –és vagy sikerül vagy nem? Egyedül abban reménykedsz, hogy majd valaki segítségül jön, amikor te vagy nehéz helyzetben? Esetleg bízol a váratlan, véletlenszerű csodákban?

A jó hír ma reggel az, hogy Jézus a te szabadítód. Ha pedig szeretnéd, hogy az ő története a tiéd is legyen, először is ismerd el, hogy – így vagy úgy – de körülvették a halál kötelei. Körülvett a gyűlölet, az irigység, a tisztátalanság, a kivagyiság, a büszkeség. Körülvettek szenvedélybetegséged, amelyeket nem tudsz legyőzni. Körülvettek reménytelenségeid, depressziód, kilátástalanságod. Körülvett az önsajnálát, az öngazolás, az önzés. A sír kötelei fonódtak rád, a halál csapdái merednek rád. Van, akinek ezt elismerni magától értetődő. És van, aki azt mondja,

ez bolondság, ezzel nem kell foglalkozni, mindent meg lehet oldani. Mégis, ez az első lépés. Legyél most te az a gyermek, aki bajban van. Másodszor, kiáltás az Úrhoz, mert meghallgat. és kiált. Kiáltás Jézushoz, és lásd meg, hogy ő érkezik, hiszen mindig érkezik. Hidd el és bízd magad arra, hogy legyőzte a Halált és a Káoszt, és ez rád nézve is igaz. Lenyúl a magasból, és felemel. Tágas térre visz ki, és megment, mert gyönyörködik benned. Ámen!